

LOVLEC

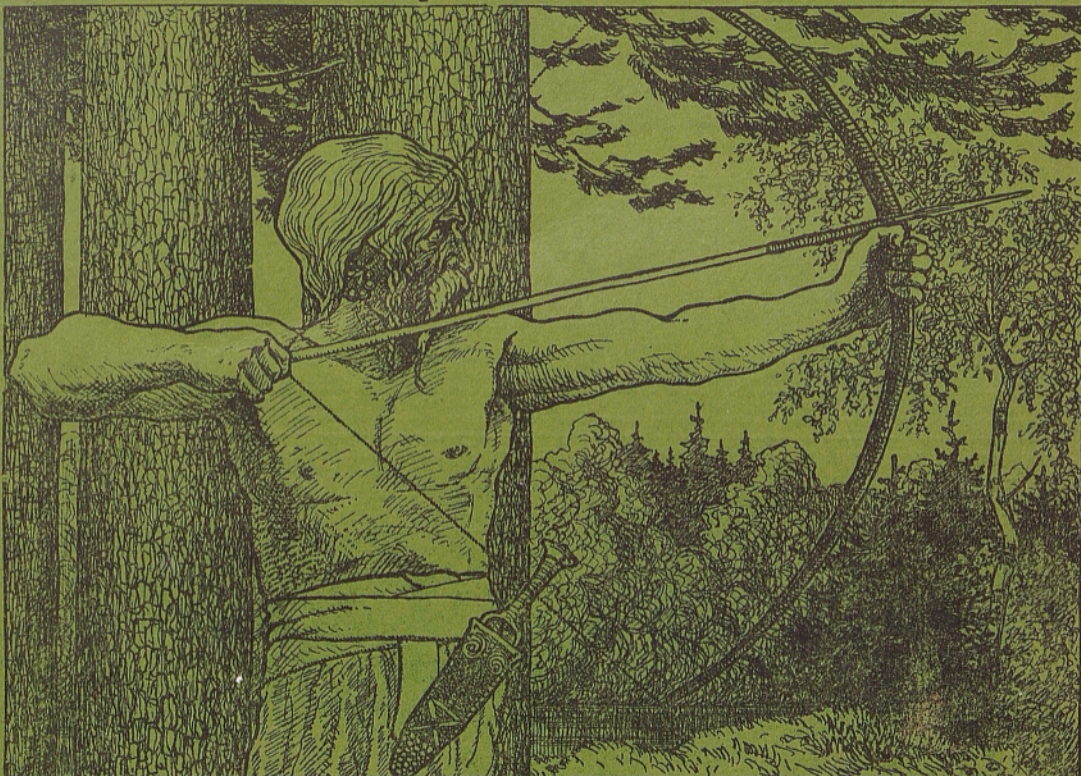
Štev. 2.

List za lov in ribarstvo.

Leto IV.

Izhaja v Ljubljani po enkrat na mesec. 1913.

VSEBINA:

LOV:

Podgorski: Po jázbinah. (Dalje.) —
Srnojoj: O gojitvi srna. (Konec.)
— Julij Bučar: Velika divja raca.
(Dalje.) — Julij Bučar: Pasja tra-
kulja. — Iz lovskega oprtnika.

RIBARSTVO:

Iz ribarske mreže.

LISTEK:

M. Pirnat: Lisjak v pepelnjaku.
(Konec.)

PRILOGA: Astronomičen koledar. — Mala oznanila. — Oglasi.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **6 Kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej **60** kron, postane ustanovni član in je nadaljnjih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „Lovec“, po enkrat na mesec.

Člani dobivajo „Lovca“ brezplačno; za nečlane v Avstro-Ogrski pa znaša naročnina **8 kron** na leto; oni, ki bivajo v inozemstvu, imajo doplačati še poštnino.

List priobčuje tudi oznanila.

Društveno znamenje dobe člani pri odboru za 2 kroni. Pisma in pošiljatve je naslavljati na:

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani.

V Ljubljani, na Miklošičevi
cesti 8, t. j. pri „Lojdu“ naspr.
hotela „Uniona“ sem odprl

odvetniško pisarno.

Odvetnik Dr. Ivan Lovrenčič,

:: t. č. predsednik ::

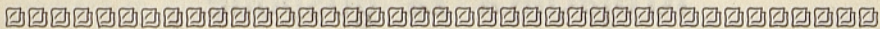
„Slovenskemu lovskemu društvu.“

Astronomski koledar.

Marec 1913.

Katoliška imena	Dan	Solnca		Meseca			
		izhod	zahod	izhod	zahod		
Mlaj ☉ 8. ob 1 h 23 m zjt.	Albin	S	1	6:44	5:42	3:33 zjt.	10:42 dp.
	4. post. n. Sim.	N	2	6:42	5:43	4:26	11:40
	Kunigunda	P	3	6:40	5:45	5:07	12:45 pp.
	Kazimir	T	4	6:38	5:47	5:38	1:54
	Friderek	S	5	6:36	5:48	6:01	3:05
	Fridolin, Evz.	C	6	6:34	5:50	6:19	4:14
	Tomaž Akvin.	P	7	6:32	5:51	6:33	5:21
	Janez o. B.	S	8	6:30	5:53	6:47	6:23
Prvi krajec ☾ 15. ob 9 h 58 m zv.	Tiha n. Fr. R.	N	9	6:28	5:54	7:00	7:35
	40 mučenikov	P	10	6:26	5:55	7:12	8:43 zv.
	Heraklij	T	11	6:25	5:57	7:26	9:54
	Gregorij Vel.	S	12	6:23	5:58	7:42	11:07
	Rozina	C	13	6:21	6:00	8:04 dp.	zjut.
	Marija 7 žal.	P	14	6:19	6:01	8:32	0:22
Ščep ☉ 22. ob 12 h 56 m pop.	Longin	S	15	6:17	6:03	9:11	1:37
	Cvet. n. Herib.	N	16	6:14	6:04	10:06	2:45
	Jedert, Patric.	P	17	6:12	6:06	11:15	3:41
	Ciril Jezus.	T	18	6:10	6:07	12:37 pp.	4:25
	Jožef, ž. D. M.	S	19	6:08	6:09	2:05	4:58
	Feliks, Vel. č.	C	20	6:06	6:10	3:34	5:21
	Benedikt, V. p.	P	21	6:04	6:12	5:02	5:41
	Benvenut, V. s.	S	22	6:02	6:13	6:30	5:59
Zadnji krajec ☾ 29. ob 1 h 58 m pop.	Vel. ned. Vikt.	N	23	6:00	6:15	7:56	6:16
	Vel. pon. Gab.	P	24	5:58	6:16	9:21 zv.	6:34
	Oznam. D. M.	T	25	5:56	6:18	10:47	6:54
	Emanuel	S	26	5:53	6:19	zjut.	7:19
	Rupert	C	27	5:51	6:21	0:08	7:52
	Janez Kap.	P	28	5:49	6:22	1:21	8:35 dp.
	Ciril	S	29	5:47	6:23	2:21	9:29
Bela n. Ang.	N	30	5:46	6:24	3:07	10:33	
	P	31	5:44	6:26	3:42	11:43	

Dolgost dneva: Od 10 h 58 m do 12 h 42 m.

MALA OZNANILA.

Naprodaj so 3 devetmesečni čistokrvni psi istrijske pasme, beli s črnimi progami in petleten prav dober istrijski brak. — Emil Durini, trgovec v Rudolfovem.

Dveletnega frmača, dolgodlakega, izvrstnega za povodni lov, ima prav poceni **naprodaj** Ivan Sopčič, Ljubljana, Martinova cesta. (1)

Naprodaj sta enoletna **frmača**, pes in psica, resaste dlake, **čistokrvne** nemške pasme; starši imajo **izboren nos** in izvrstno aportirajo iz vode, pravitako na kopnem. — Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6. (2)

Mladeniča, ki ima veselje, izučiti se **umetne riboreje**, sprejme takoj Jakob Kleindienst, župnik v Begunjah na Gorenjskem. Pripomni je, da so te službe zelo dobre pa lahke in da je vedno brati v časopisih, da se sprejmejo izučeni ribiči. Tak izučen ribič ima mesečne plače po 100—120 K na mesec. Da ne bo treba sprejemati tujcev, naj se oglasi domač mladenič, ki ima veselje do ribištva. Učiti bi se moral tri leta ter bi na župnikove troške izvršil eden ali dva ribarska tečaja. Želeti je, da bi znal nekoliko nemški, ozir. da bi se hotel naučiti vsaj toliko nemški, da bi lahko obiskoval nemški ribarski tečaj; vendar pa znanje nemškega jezika ni neobhodno potrebno. Prednost imajo mladeniči, ki so že nekoliko izurjeni v ribištvu.

Naprodaj je Mannlicher repetirka. Cena 100 K. — Poizve se pri F. K. Kaiserju, puškarju v Ljubljani.

Lep frmač, 18 mesečen, izvrstno šolan, se proda za 160 K. Vsako jamstvo! — Vprašati gosp. Ivana Ruparja, Sv. Križ pri Kostanjevici.

Dam v rejo in šolo mlade čistokrvne Istrijane v take kraje, kjer ni srn. Nagrada po dogovoru. — Pesarnica „Podgora“ v Sodražici.

Frmačko, zelo lepo, angleško seterco, 20 mesecev staro, že dresirano, proda poceni Anton Burkeljca, Laze v Tuhinju.

Kdor želi **kupiti polhovke in podlage** za suknje, se obrni do Franja Laha, trgovca v Ložu pri Rakeku. Cene nizke, postrežba točna, blago lepo in solidno. Izvršujejo se tudi najmanjša naročila.

Naprodaj je puška-risanica, leva cev kal. 16, desna za kroglo kaliber 9·3, z montiranim daljnogledom, in puška za tarčo (Scheibenstutzen). Cena za obe 200 K. F. K. Kaiser, puškar v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

JOSIP ROJINA LJUBLJANA

Krojačnica za gospode.

Elegantne obleke.

Najnovejši kroj.

Priporoča vsakovrstnih športnih, lovskih oblek in lovskih uniform.

V zalogi najfinejše, angleško, trpežno blago.

Elegantne promenadne obleke in uniforme vseh vrst.

Točna, solidna in hitra postrežba.

FEBRUAR.

Po jázbinah.

Pripoveduje Podgorški.

(Dalje.)

Tam ob ogalú svoje hiše pri mostu je stal lovec Anton, ki je slul med sosedi po svoji postrežljivosti in vsestranski naobrazbi. Umel je, kar je kdo hotel: hlače šivati, kože strojiti, prašiče klati, mesariti, živino zdraviti, kruh peči itd. Poleg tega je bil pa pismen, kakor malokateri vrstnik. Glavni njegov poklic je bil pa — lov.

Trobcu se je kar razlezel obraz, ko je zagledal lovca Antona. „S tem jih pa že uženeva!“ je dejal sam pri sebi in ga poklical.

Lovec Anton pristopi bliže in nekaj trenutkov motri položaj. Nič kaj mu ni všeč. „Eden drezaj — drugi čakaj“ ... naposled odloči in seže po podajaču. Ko da Trobec iz hleva znamenje, tedaj Anton podreza in zaropče s podajačem, kar dajo moči.

„Eden je že moj!“ zavpije Trobec in stopi iz hleva z velikim, debelim, sivkastim kuncem v roki. Pubi je bil ves prizor opazoval in od samega veselja zalajal, ko je zagledal brcajočo žival v gospodarjevi pesti.

„Aha, to je tisti iz detelje,“ je dejal sam pri sebi. Ali veselje je bilo kratko; Trobec je ugotovil, da je to breja zajka, ki mora ostati za pleme; treba je bilo ujeti drugega kunca. Le-ti so se bili zopet poskrili pod skedenj. Lovca sta ponovila prejšnji manever, toda brez uspeha.

Naj je Anton še tako ropotal in drezal pod skedenj — Trobec ni mogel nobenega uhlja dotipati; vsi so se preplašeno tiščali pod skednjem.

„Ljubi moj, tako ne bo nič, nič!“ je dejal Anton. „Zajci so preveč oplašeni. V luknjo se ne vrne nobeden.“

„Kaj pa storiva?“

„Pod skedenj je treba iti; pa kako?“

Anton je še enkrat pogledal pod skedenj in zmajal z glavo.

„S podajajem jim ne prideva do živega, ker je tramovje na poti, človek pa tudi ne more spod,“ je zaključil lovec Anton svoje raziskovanje in se popraskal za ušesi.

Tedaj je pogledal psa, ki je veselo mahljal s svojo zavito kljuko in se jima dobrikal.

„Veš kaj, Trobec, psa pošljiva pod skedenj! Samo — če pojde?“

„In če zadavi zajca?“

„Ga pa tebi ne bo treba! Sicer pa se zajci prej poskrijejo, preden bo pes pri njih.“

Trobec se je vrnil v hlev, Anton pa je začel ščuvati Pubija pod skedenj. Izprva se je malo bal, toda lovec ga je izpodbujal in trepal. Počasi se je Pubi splazil pod skedenj ter vlekel sapo vase; dobil je kunce na nos in šel dalje in dalje.

Dobro minuto je bilo vse tiho; nato pa pod skednjem nekaj zaropoče, zacvili, iz hleva pa se oglasi Trobec:

„Ga že imam!“

To pot je pravega zadel; dva udarca za tilnik, in kunček je nehal brcati.

Pa kje je Pubi? Ni treba dolgo čakati. Izpod skednja se privleče tudi Pubi — z mladim zajčkom v gobcu. Zajček je bil majhen kakor rokavica in še živ. Pes ga je položil pred Trobca, kakor bi hotel reči: „Ne samo ti, tudi jaz znam kaj takega.“ Trobec je zajčka pogledal, če je ranjen, in ko je videl, da mu ni nič, ga je nesel nazaj v hlev.

Lovec Anton pa boža psa in nabira obraz v skrivnostne gube. Ko se Trobec vrne, ga vpraša Anton: „Koliko hočeš za Pubija? Kupil bi ga.“

„Saj ni lovski, čemu ti bo?“

„He, he,“ se lokavo zasmije Anton „lovski ali nelovski — tako, kakor tega zajčka, mi po prinašal lisičke in jazbečke iz jame. Cel goldinar ti dam zanj.“

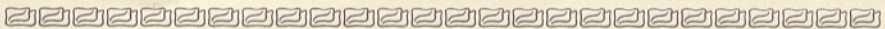
Zapeljiva je bila ta ponudba pastirju Trobcu, zakaj tiste čase je srebrni goldinar še kaj veljal. Toda ločiti se od svojega poganjiča in ježelovca, tó mu tudi ni bilo lahko. Zmagala je naposled pohlepnost,

kakor povsod, in Pubi je dobil novega gospodarja — lovca Antona. Ta ga je potem uvedel v vse lovske tajnosti.

Ko sem ga jaz spoznal, je bil že izkušen vojščak. Že nekaterokrat se je klal z jazbeci in lisicami po jamah. Gobec mu je bil ves razsekan in poln brazgotin. Bil je zanesljiv kakor zlata tehtnica; nikdar se ni oglasil na prazno ne zunaj, ne v jami. Če je bila jama prazna — je še pogledal ni; če je bila pa zver notri, je nategnil vrvico že na sto korakov pred jamo. Poznal je vse jame v lovišču in lovca je sam naravnost vlekel do njih.

In kako je delal v jami! Po cele ure je neprenehoma napadal sovražnika, ga preganjal iz rova v rov, dokler se nasprotnik ni naveličal in pobegnul iz jame, ali pa dokler mu nismo prišli pomagat z lopatami. Napadal pa ni z jezikom — napadal je z zobmi, ni samo lajal — marveč tudi — prijel.

Takrat sem bil še začetnik v jamarstvu in ga nisem znal zadosti ceniti. Mislil sem, da jamar, ki ne privleče starega jazbeca kar za uho iz jame, ni nič posebnega. Danes ga sodim drugači. (Dalje prih.)

O gojitvi srna.

Spisal Srnogoj.

(Konec.)

To velja tudi glede srna; bilo bi zelo neumestno, streljati le stare močne srne, ki so navadno najboljše matere in vodnice (Leitgeiss) v vseh nevarnostih in hudih zimah; pač pa jemlji na muho kozliče in srne jalovke. Te je pa treba dobro poznati.

Marsikomu se zdi nelovsko, streljati kozliča. Zakaj? Ali zato, ker tehta samo 10 kg? Vsekakor škodi revirju več, ako se odstrelji mati srna! Tedaj izgubimo prvič dobro mater, drugič 1 do 2 kozliča ž njo vred in tretjič so za nas večkrat izgubljena tudi 1 do 2 kozliča, ki ju je ta srna vodila. Poučimo se s primerom iz zelene prakse. Gospod Brakadoljub priredi brakado. Pri nagovoru pred gonjo poudarja zbranim lovcev, da je danes dovoljeno vse streljati, le srne in kozliče ne. Kdor bi se pregrešil, plača globo.

Gonja se prične, psi-braki vzdignejo in priženo h gospodu J. J. staro srno s kozličem. Gospod J. J. srečno ustrelji srno-mater, za kozličem pa dreve psi ter ga ali živega raztrgajo, ali pa prepode nezkušenega revčka tako, da je za gotovo izgubljen za to lovišče.

V najboljšem primeru se pa vrne kozlič srečno v lovišče ter milo piska in tava okrog za izgubljeno materjo. Ko pa pride huda zima,

imajo s slabotnejšem lisice lahek posel. Ako pa srečno prebije do pomladi, ostane pa vse življenje slabič in je plemenu le v kvar.

Poglejmo pa na drugo stajališče te gonje! Tam je ustrelil gosp. N. N. pomotoma kozliča, mati srna je pa z zdravimi pljuči in udi ušla nevarnosti. Seveda tudi za to srno dreve psi-braki, toda njej ne pridejo do živega. V par dneh se ta srna gotovo povrne; nekatera pride že prvo noč iskat svojega kozliča. Da ga ne najde, to ji je pa le v korist, ker je kozlič več ne nadleguje pri seskih in ker mora skrbeti le še sama zase. Tako ostane krepka skozi vso zimo ter stori pomladi 1—2 krepka mladiča.

Konec gonje gospodu J. J. čestitajo k težki srni, akotudi se ji poceja še mleko — gospoda N. N. pa Brakadoljub osorno posvari in kaznuje, akoprav bo imelo lovišče 2—3 dobre srne več.

Nikakor nočem delati propagando za odstrel kozličev, pač pa hočem poudarjati, da je koristnejši odstrel kozličev — do gotove meje — kakor odstrel starih močnih srna-mater.

Strinjamo se tedaj o tem, kaj in koliko smemo odstreliti vsako leto, da bomo imeli vedno enako število srna, močno pleme in zlasti krepke srnjake. Važno je vprašanje, kako bomo vršili to odstreljanje.

Gotovo je, da pravilnega odstrela nikakor ni pričakovati na brakadah. Na takih lovih kvečemu lahko dovolimo, da streljajo lovci le srnjake.

Najlepši v vsakem oziru je odstrel na zalazu; le na tem lovu moremo izbirati in dognati, kaj je odstreliti in kaj ne.

Ako pa to ni mogoče, potem priredimo gonjo samo z gonjači. Na takem lovu se srne ne vznemirjajo tako hudo in se tudi manj nezaupljivo bližajo stajališčem, tako da pač lahko izbiramo. Seveda je za take love treba mnogo in dobro izvežbanih gonjačev, ki poznajo teren kakor svojo dlan; vodja lova pa mora skrbeti, da se vrši vse v najlepšem redu. Potem je uspeh gotov, pa bodi teren tak ali tak. Lepo je sicer, slišati goneče brake, toda tak lov pomeni srnam pogin, zlasti dandanes, ko so lovi tako dragi in ko imamo toliko slabih sosedov. Ravnajmo se po lovcih drugih dežela, kjer je lov sploh na višji stopnji in kjer vedo srne drugače ceniti! Kakor so drugod odpravili love s psi na srne, tako moramo tudi mi previdneje loviti s psi, ako si hočemo ohraniti srne.

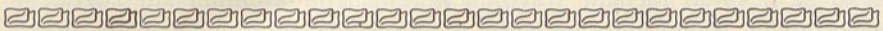
Vrhutega je pa lov srna na zalazu pač najlepši lov. Od enega takega lova imamo mnogo več užitka kakor od devetih brakad skupaj, pa naj bevskajo psi še tako milo.

Kakšne karikature se shajajo pri brakadah! In ti ljudje naj streljajo na srnjake!

Kako ravnaajo dandanes po naših lovih s srnjadjo, to je kar obžalovanja vredno; strašne napake pa delajo ne samo kmetje po svojih lovih, ampak tudi gospoda lovci, ki se sicer čeljustijo okrog miz za velike in dobre Nimrode, pa bi najrajši pobili vse srne svojega lovišča in soseščine v enem dnevi.

Velika nesreča za srne je tudi zadnje leto najemne dobe lova; v tem letu se navadno iztrebi zadnji kos te plemenite divjačine. Kdor je dober, pošten lovec, ne stori kaj takega, pa naj dobi za njim lovišče njegov najhujši sovražnik.

Želimo, da bi v našem „Lovcu“ kaj več razpravljali o srnah. Saj so srne vendar vredne malo več zanimanja glede gojitve in pametnejšega odstrela. Pogovorimo se o tem popolnoma po domače: prvi potoži to, drugi svetuje kaj hasnovitega itd. Vsi pa pazimo in skrbimo, da se ohrani ta krasna divjačina tudi našim potomcem, ki bodo še mnogo bolj potrebni zdravega razvedrila, krepčalne zabave v zelenem kraljestvu Diane!

Velika divja raca.

Lovsko-zoološka razprava. Piše Julij Bučar.

(Dalje.)

Jesen se selijo race iz severnih krajev na jug, na Špansko, v južno Francijo, Italijo, na Grško, deloma tudi v Severno Afriko. Prebivajo najrajše na sladkih vodah, in sicer na stoječih, bolj plitvih, brez ozira na to, ali so te vode velike ali majhne, da jim nudijo le obilo hrane. Raca je precej ješčča. Tudi po močvirjih jih najdeš; tam se lahko skrivajo v vrbinah, bičku, visoki travi, ločku. Hrastov gozd v bližini vode jih privabi kaj rad. Želod ljubijo nad vse. V severnih vodah, kjer navadno zamrzne vodovje, so race selilke, v južnih krajih, kjer jim led ne dela preglavice, so stalne živali. Selijo se meseca oktobra, novembra, potem pa zopet koncem meseca februarja ali marca. Ako jih prežene led iz njih zavetišč, si poiščejo večje reke, proste ledu. Tam se zbirajo v velikih jatah tako dolgo, da jih zopet led prisili, da se popolnoma izselijo na jug. Ob takem času je divjih rac v zraku, kakor mušic, tvorečih več skupin.

Navadno letajo prav visoko in ponoči. Ako jih pa priganja sila, porabijo za selitev tudi beli dan. Tu ti je tako živahno šumenje, žvižganje in regljanje po zraku, da moraš biti že grozen filister ali pa brez vsega čuta, brez ljubezni do tajinstvene prirode, ako ne postojiš in ne gledaš z velikim začudenjem te gotovo ne vsakdanje prikazni. Ker leti raca z iztegnjenim vratom, je v visočini

videti kakor leteč križ. Že po tem jo spoznaš prav lahko. Da pa so ptiči v velikih jatah ravno race, spoznaš lahko po poševni črti ali po odprtem trikotu. Divje gosi v manjšem številu letajo sicer tudi v poševni črti ali pa, ako jih je mnogo skupaj, v odprtem trikotu, vendar jih razločiš od rac na prvi pogled. Gosi so namreč mnogo večje in tudi glasnejše. Njih gaganje se sliši daleč, daleč naokrog.

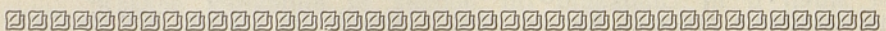
Na Kranjskem je velika divja rasa od prvega marca v lovopustu. Tedaj se prično race pariti. Vsak racman hoče seveda dobiti svojo družico. Ali trd je boj zanje, posebno, ako si je pet, šest racmanov vteplo v glavo, da morajo dobiti eno in isto nevesto. V prirodi je že tak zakon, da gre močnejšemu pravica. Kako se bojujejo med seboj mogočni jeleni, kako si trgajo zajci svoje kožuhe, kak vrišč in tepež je med zaljubljenimi vrabci! Saj pri najpametnejših živalih, pri ljudeh ni nič drugači. Mnogokrat mora odločiti bridka sablja. Gre pa na življenje in smrt. Marsikateri jelen, zajec, vrabec, človek ostane na bojišču. Pri racah ni nič drugači. To ti je tak vrišč v vodi, tako fofotanje, klofutanje, pljuskanje in regljanje, da je joj! Dober opazovalec bo videl, kako se nekateri racman s svojim korenjaškim kljunom kar zagriže v nasprotnika. Polno perja na vodni gladini priča, da ni šlo za šalo. Junak zmagovalec pa dviga ponosno svojo glavo. Priborjeno si ženko odvede na miren kraj, da se ji posveti z dušo in telesom, svest si velike naloge, ki mu jo je dala vekomaj ustvarjajoča priroda.

Ali, kadar racman izvrši svojo nalogo in samica prične valiti, tedaj jo odkuri on in že gleda po drugih še prostih samicah.

Divja rasa gnezdi navadno na obrežju mirnih voda, obraslih z gostim grmovjem, bičevjem ali visoko travo, sploh tam, kjer je dobro skrita in nima daleč do vode. Gnezda se nahajajo tudi pod vrbovjem, v drevesnih duplih, pa tudi v resi, celo na visokih hrasteh, smrekah in drugih drevesih v gozdu. Rasa rada porabi zapuščena gnezda vran ali ptic ujed. Prenaredi in priredi jih po svoje. Nanosi vanje suhljadi, bičevja, listja itd.; vse zaokroži tako, da je primerno njeni velikosti in udobno mladičem.

Čudno je, da rasa ob tem včasih pozabi vso previdnost. Leta 1892. so našli uslužbenci graščine Šneperške na Notranjskem na gori Jesenovcu tik gozdne vozne poti na tleh gnezdo divje race z osmimi jajci. Do najbližje vode odtam, do Cerkniskega jezera, je bilo v zračni črti pet kilometrov! — V Dunajskem Novem mestu pa je divja rasa gnezdila v parku vojaške akademije poleg glavnega drevoreda, koder se je dan na dan izprehajalo sto do dvesto šetalcev. Rasa je bila tako domača, da ni zapustila svojih jajec, ako tudi se je je kdo dotaknil.

(Dalje prih.)

Pasja trakulja.

Spisal Julij Bučar.

Vsaka žival, tudi človek, ima svoje zajedalce ali parasite. Teh je mnogo vrst. Nekateri svojim nositeljem niso posebno nadležni bolnik jih čuti komaj ali pa sploh ne. Nekateri pa povzročajo grozne neprilike in utegnejo biti celo usodepolni življenju nesrečnih žrtev. Razjedajo jih sicer počasi, toda dosledno in jih oropajo najdražjih življenskih sokov. K takim parazitom spada trakulja. Nahaja se skoraj v vsaki živali, domači in divji. Nas lovce zanima zlasti zvesti naš prijatelj, pes. Opisati hočem pasjo trakuljo ter po lastni izkušnji podati najzanesljivejše sredstvo za odpravo te grde škodljivke.

Trakulje so ploščate gliste brez ust in čevesa. Pomnožujejo se potom razvojne menjave (Generationswechsel) na ta način, da cepi čisto mala, hruški podobna glavica (Amme) od sebe člene. Ti členi ostanejo z glavico dalje časa v zvezi v podobi dolgega traku (Colonie). Posamezni členi (Geschlechtstiere, proglogotidi) tega traku so tem večji, čimbolj so oddaljeni od glavice. Zunanjih posebnosti nimajo, pač pa ima takozvana glavica (scolex) po dve ali štiri okrogla sesala in večinoma tudi venec majhnih zobčastih krempljev (Hakenkranz). Z njimi se oprijemljejo trakulje po čevah svojih nositeljev. Glavice se razvijajo iz okroglih embrionov, ki imajo štiri do šest vejičastih kljukic in se nahajajo v raznovrstnih, večinoma mehkih (parenhimatoznih) organih.

Okrogla glava je tako majhna kakor igelna bunčica. Nosi jo nitkast vrat. V gotovi razdalji od glave pričenjajo členi. Prvi so prav kratki, naslednji pa vedno daljši, zadnji pa širji. Precej daleč od glave so dozoreli členi s popolnoma razvitimi spolnimi organi. Zreli členi so približno 10 mm dolgi, 7 mm široki in imajo okroglaste ogale. Spolna odprtina se nahaja ob strani za sredino. Z jajčeci napolnjena plodna vrečica ima okoli deset stranskih vejic, ločenih po daljših presledkih. Te vejice se cepijo podobno drevesnemu vejevju.

Živilno staničje (Körperparenchym) zrelih kakor tudi nezrelih proglogotidov sestoji iz dveh glavnih plasti; centralna se imenuje srednja plast, obodna pa skorjica. Prva plast ima spolne organe ter odvajalno napravo v obliki dvek cevok ob stranskem robu. Cevke so ob zadnjem koncu vsakega člena medseboj zvezane ter oddajajo v telesno snov mnogo finih košatih vejic. Spolni aparat ima organe obojega spola.

Skorjica proglogotidov sestoji bistveno iz snovi, ki se lahko stiskajo, iz muskulature, ima pa tudi več ali manj apnenih primeskov, kakršnih pa tudi v srednji plasti ne manjka. Muskulatura sestoji iz gladkih nitk;

na sesalih glave tvorijo posebne skupine. Trakuljo pokriva svetla kožica (cuticula); na glavi ima vejičaste krempeljčke.

Zametek, (embrio) se razvija že v spolnem mošnjičku vsakega proglotida. Nadaljnji razvoj se vrši navadno v novem nositelju. V dveh do treh mesecih nastane mehurček, napolnjen s tekočino (serum); iz tega mehurčka pa se izcimi nova glava trakulje.

Mehurček z glavo trakulje se imenuje ikra (Finne, *cysticercus cellulosa*). Dozorele glave imajo venec krempeljčkov, sesala, odvajalno žilje in mnogo apnenih zrnec. V želodcu nositelja razpoči mehurček in počasi vzraste iz glavice nova vrsta proglotidov, nova trakulja.

Pasjih trakulj poznamo več vrst:

Taenia cucumerina s. *elliptica* je 15—20 *cm* dolga in ima glavo s sesali in vencem krempeljčkov. Njen cysteroid živi v pasji uši in pasji bolhi, časih tudi v človeški bolhi.

Taenia coenurus je 40—100 *cm* dolga pasja trakulja, ki ima krempeljčke. Mehurčki se najčešče nahajajo v ovcah po mozgu in možganih in vzrastejo tako veliki kakor proseno zrno ali golobje jajce. V teh nastane velika množina glavice in povzroča v možganih vrtoglavost.

Taenia serrata je 50—100 *cm* dolga in ima krempeljčke. Cysticerki se nahajajo v kuncih in zajcih.

Največja pasja trakulja je *Taenia marginata*, ki je 1—5 *m* dolga in ima dva venca krempeljčkov. Mehurčki žive v ovcah, v govedih, v kozah in prašičih.

Lovec, ki ljubiš svojega zvestega prijatelja, lovskega tovariša, psa, pazi nanj! Ne daj mu iztikati po vseh kotih, gnojiščih, mlakah, zlasti pazi na psa frmača. Nikdar mu ne dajaj sirovega mesa! Povsod, povsod mrgoli parazitov, ki čakajo, da se naselijo tam, kjer jim je zakon prirode odkazal bivališče, in da uganjajo svoje burke na račun nesrečne žrtve. Ubrani se sicer nobena žival ne more svojih nadležnežev, vendar utegnemo s pazljivostjo preprečiti marsikatero nepriliko. Trakulja v pasjem čevesu pa je zanj gotovo največja nadloga. Dolžnost vsakega gospodarja je, da jo odpravi svojemu psu kar hitreje.

Psu se pozna takoj, ali je zdrav, ali ne. Bolan pes ni za rabo. Glej, da hitro spoznaš, kaj je psu. Navadne bolezni mu odpraviš tako ali tako. Trakulja pa je trmoglava. S svojimi sesali in krempeljčki se tako oprime čevesa, da je z najmočnejšim odvajalnim sredstvom ne odpraviš cele, to je z glavo vred. Pes, ki ima trakuljo, je včasih zelo nemiren. Venomer preminja svoje ležišče, godrnja, cvili, ne je več tako rad, zaprt je do skrajnosti in po čevih mu piska in žvižga. Omenili smo, da se zreli proglotidi odcepijo od trakulje in preidejo na prosto. V pasjih odpadkih, katere večkrat opazuj, vidiš časih po dva, tri, pet

proglotidov. Njih barva je belkasta. Oblika, četverokotna ali pravokotna, se preminja. Glista postane tanka in dolga in se zopet stisne v prejšnjo obliko. Pri svojem psu sem tudi že zapazil po štiri, pet proglotidov, ki so ga zapustili kar tako na suhem. Take člene je treba sežgati, da se ne razvijejo in ne postanejo nadležni tujim psom ali pa zopet ravno tvojemu.

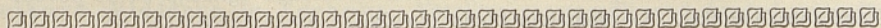
Ako si spoznal, da ima tvoj pes trakuljo, ne odlašaj! Hitro v lekarno! Tam dobiš kroglice zoper trakuljo in po dvanajstih urah ozdravi tvoj pes.

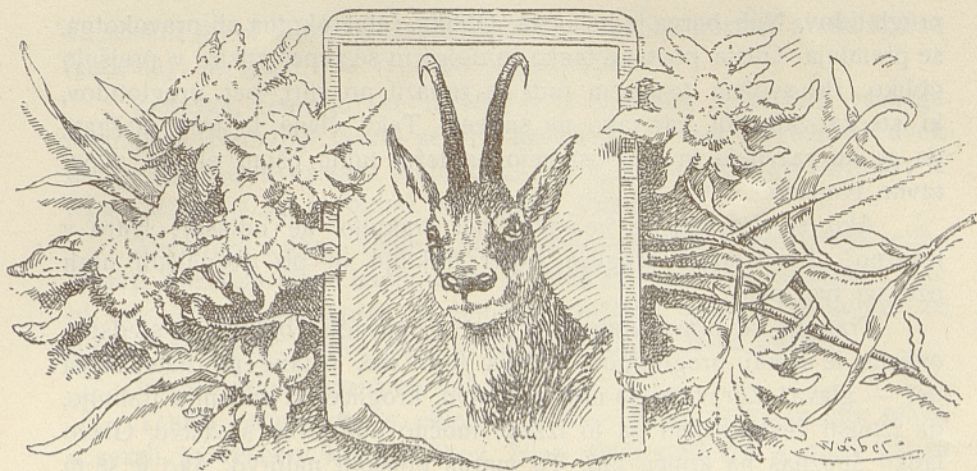
Trakulja se prav čvrsto drži čevesa; navadno odvajalno sredstvo odžene le nekaj proglotidov, morda tudi vse, ostane pa najvažnejši del — glava! Zdravniki so našli sredstvo, kroglice, ki omamijo trakuljo, da izpusti čevo, potem pa jo izžene močno odvajalno sredstvo. Glavo lahko spoznaš na koncu niti. To moraš poiskati najprvo. Ako je še ni zunaj, je treba proceduro ponoviti.

Najbolje zdraviš psa dopoldne. Zvečer pred zdravljenjem mu daš samo mleka, tako tudi zjutraj eno uro pred zdravljenjem. Manjšim psom se da kvečemu deset kroglic, večjim psom pa deset do petnajst, velikim pa dvajset kroglic. Ne dajaj mu vseh naenkrat, zakaj sredstvo je hudo. Moj pes je velik. Dobil je vsake pol ure po pet kroglic in sicer na mleku. Med mesom jih kaj kmalo začuti in postane nezaupljiv. Razklenil sem mu gobec, moj pomagač pa je vlil mleko s pilulami vanj. Ako pes neče pogoltniti, mu stisni nos, da ne more dihiniti, in takoj bodo vse pilule v njem. Dve uri po zadnjih pilulah dobi pes odvajalno sredstvo. Najboljše so Diffinéjeve tablete ali pa navadno ricinovo olje. Prav kmalu se pojavi učinek. Pred tremi tedni sem dobil od svojega »Braka« poldrug meter dolgo trakuljo z glavo vred in jo hranim v špirtu. Proglotidov je bilo raztresenih za celo perišče.

Ako si dobil od psa trakuljo z glavo vred, ne nehaj opazovati! Morebiti ima še katero, ki se je rešila. Pes ima včasih po več trakulj obenem.

Gori navedene kroglice se imenujejo: »Diffinéjeve pilule zoper trakuljo« — Diffinés Bandwurmpillen. — Prodaja jih zadruga z omejenim poroštvom Krewel & Co. Kemična tovarna, Kolin ob Reni. V njih je 4% Pelletierin tannicum in 96% Kamala optima. Te rjave kroglice prodajajajo na mestu po M 1:50. Preskrbi jih pa tudi vsaka lekarna.

Iz lovskega oprtnika

VI. redni občni zbor Slovenskega lovskega društva se je vršil dne 2. februarja 1913 v restavraciji gospoda Schreya na južnem kolodvoru v Ljubljani. Vodil ga je društveni predsednik g. dr. Ivan Lovrenčič. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Dragotin Klobučar, je posneti, da je društvo štelo lani 11 ustanovnih in 717 rednih članov. Med te člane seveda štejemo samo tiste, ki so poravnali članarino za leto 1912, ne pa tudi onih, ki so bili le člani na papirju, članarine pa niso plačali. Število članov je v primeri z lanskim letom naraslo za 32. Blagajnik g. Anton Martinc je poročal, da je bilo leta 1912. prometa K 9531'06. Občni zbor je vzel poročila na znanje in izrekel društvu posebno zahvalo za vzorno knjigovodstvo. Potem se je pečal občni zbor z več vprašanji, tičočimi se nadaljnjega društvenega razvoja. Za leto 1913. so bili voljeni ti gg. odborniki: predsednik: dr. Ivan Lovrenčič v Ljubljani; podpredsednik Fran Urbanc v Ljubljani; odborniki: Dragotin Klobučar v Ljubljani; Anton Martinc v Ljubljani, dr. Janko Ponebšek v Ljubljani, dr. Ivan Tavčar ml. v Ljubljani, namestniki: dr. Ivan Kavčič v Ljubljani, Ivan Maček v Ljubljani, Josip Seidl v Spodnji Šiški. Odbor. za Gorenjsko: Jernej Kemperle v Kamniku, Valentin Sturm v Poljčah; namestnika: Janko Košir v Kamniku, Fran Klemenc v Medvodah. Odbor. za Notranjsko: Ivan Inocente v Postojni, Milan Lah v Ložu; namestnika: Arnošt Šerko v Cerknici, Miroslav Martinčič v Il. Bistrici. Odbor. za Dolenjsko: Adolf Pauser v Novem mestu, Ivan Rus v Brežah, Ivan Vencajz v Trebnjem; namestniki: Ivan Hutter v Mokronogu, Ivan Vehovec v Žužemperku, Peter Vovk v Vel. Laščah. Odbor. za Koroško: Ljudevit Borovnik v Borovljah; namestnik: Ivan Misič v Kranju. Odbor. za Štajersko: I. Pahernik v Vuhredu; namestnik: Ivan Mladič v Jelšah. Za Primorsko: Štefan E. Paximadi v Sežani.

Večinoma so izvoljeni prav tisti gospodje, ki so sedeli v odboru že lani; nanovo je vstopil le g. dr. Ivan Tavčar ml., ki je prevzel ne ravno prijetni posel društvenega tajnika.

Kakor smo zvedeli, hoče novi odbor razviti živahno agitacijo, da se poveča število društvenikov. O vsem tem bomo poročali.

Ustanovni člani društva so postali: g. dr. Aleks. vit. Gorjup, veletržec na Reki, g. Gabrijel Jelovšek, dvorni založnik na Vrhniki in g. Janko Rahne, c. kr. notar na Brdu. — Naj bi našli ti gospodje mnogo posnemalec! Novim ustanovnikom in vsem drugim iskren lovski pozdrav!

Drugi veliki lovski ples. Zopet sta slavili Diana in Terpsihora svoje veselo slavje. V soboto, 1. februarja 1913 je priredilo Slovensko lovsko društvo v gorenjih dvoranah Narodnega doma v Ljubljani lovski ples. Iz vseh krajev slovenske domovine so se sešli čili lovci, vneti prijatelji in dražestne prijateljice lova in lovcev na okusno okrašenem plesišču in zabavišču, saj je bil odmenjen čisti dobiček zlasti ustanovitvi „Zelenega križa“, podpornega društva za vdove in sirote lovskih uslužbencev. Kmalu po devetih zvečer so se jele polniti veselične dvorane, trumoma so prihajali gostje k veseli zabavi. Vhod in stopnišče je krasilo bujno cvetje in zelenje. Na hodniku so trije lovci, člani Slovenske Filharmonije, gg. Šover, Dolinar in Fryda pozdravljali goste z veselimi fanfarami. Ob stenah, na balustradi in po odrih so bile postavljene zanimive skupine nagačene divjačine: viteški sokoli, krasne postolke, žoltooka sova, sentimentalni ponočnjak čuk, nesramna sraka, gizardi gigrli fazani, žabji strah, štoklja, zali ruševci, ponižna jerebica, skokonoga divja koza, kosmati stric medved, potuhnjena teta lisica . . . V predsobi velike plesne dvorane je razstavila boroveljska tvorniška družba krasne lovske puše, med njimi le 2 kg 90 dlkg težko četverocevko za krogle in šibre. Zlasti se je zanimalo občinstvo za dragocene prekrasne perzijske preproge; na razpolago jih je dalo društvo „Balkan“, ki si je tudi sicer steklo priznanja in hvale vrednih zaslug za lovski ples. V veliki dvorani je zasvirala priljubljena Slovenska Filharmonija in radostno so se zavrteli čili plesalci in dražestne plesalke med mnogobrojno korono gledalcev in gledalk. Pa tudi drugod je vrvelo živahno življenje. V mali dvorani je igral ljubljanski šramel-kvartet. Osmero jako lično okrašenih paviljonov je bilo bogato opremljeno z vsem potrebnim; neutrudno so stregle gostom požrtovalne ljubezvene dame. V paviljonu za delikatose so bile: gospe Franja dr. Tavčarjeva, Sičeva, Trstenjakova in gospodične Beranova, Bonačeva, Hrastova, Vlasta in Anica Misova, Orožnova, Ševčikova in Zorčeva; v šampanjskem paviljonu: gospe Alma Urbančeva, Julka pl. Bleiweissova, Jelka dr. Brettlova, Leonija dr. Souvanova, dr. Vončinova, dr. Vrtačnikova in gospodične Julka Homanova, Hrastova, Lea Levčeva, Pipa dr. Tavčarjeva; v cvetličnem paviljonu: gospe Pintarjeva in Tekavčičeva ter gospodične Keilova, Vida Koblerjeva, Soosova, Tekavčičevi, Veršečevi in Julija Vovkova z Bleda; v paviljonu za vino: gospa Franketova in gospodične Vida Fockova iz Kranja, Ida Ogorelčeva, Ogorevčeva, Pospišilova, Ema in Iva Toplikarjevi in Vida Sokličeva; v paviljonu za jedila: gospe Herenova, Pfeiferjeva in Rugarjeva ter gospodične Roza Božičeva, Martina Ferlinčeva iz Novega mesta, Franica pl. Kapusova iz Kamne gorice, Anica Mundova, Melita Rogljeva, Ema Rožičeva; v kavarni: gospe dr. Bežkova, Lenčkova, dr. Ravniharjeva, prof. Reisnerjeva, dr. Rusova, Šubičeva in gospodične Ema Bartolovičeva iz Zagreba, Vladimira Bežkova, Jožica, Marica in Anica Chrobathove iz Kranja, Marta Čretnikova, Fabjanova, Hrovatinova, Marga in Iva Lenčkovi, Ničeva, Milka Povalejeva in Staretovi s Kolovca; v paviljonu za buteljke: gospa Šterkova in gospodične Oreškova, Parmova, Zimermanova in Kobalovi z Vrhnike; v paviljonu za vino: gospa Ida Ružičkova, gospodične Katica Florjanova, Pehanijeva, Juta Ružičkova, Danica Starovasnikova, Vidičeva in Turkova. Veselico so posetili med drugimi gospodi

tudi ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar, podžupan dr. Karl Triller; poslanci: dr. Novak, dr. Ravnihar, prof. Reisner, ravn. kmečke pos. dr. Krsnik, nadravnatelj kredit. banke Pertot, ravn. Jadranske banke Tosti, načelnik dež. plač. uradov R. Vesel, več občinskih odbornikov in mnogo zastopnikov raznih društev, zavodov in uradov. Boroveljska tvorniška družba za orožje je podarila krasno, 100 K vredno pušo v prid Zelenemu Križu. Gospodične so marljivo prodajale srečke zanjo; naposled je izžrebala gdč. Pipa dr. Tavčarjeva št. 558. Ker ni bil te številke nihče kupil, ostane puška za dobiček prihodnje prireditve. Drugi lovski ples je uspel v vsakem oziru sijajno. Za krasni uspeh so si stekli velike zasluge marljivi gospodje odbora, zlasti pa naše požrtvovalne dame. Vsem iskrena zahvala in lovski nazdar!

R. M.

Lovski ples v Škofji Loki. 26. januarja je priredil lovonajemnik in gostilničar Oton Guzelj v Škofji Loki tudi letos lovski ples; čisti dohodek je namenjen revnim lovskim družinam v okolici. Spricho blagega namena in velikega zanimanja v lovskih in meščanskih krogih je bila udeležba prav izborna. Pohvaliti moramo jako okusno opremo, zlasti pa domačo mestno godbo. Izvrstno nas je zabaval tudi stari lovec in humorist Pustotnikov France s svojimi šaljivimi lovskimi bajkami in žel občno pohvalo. Poleg druge odlične gospode sta nas počastila tudi gg. Niko Lenček in Franc Dolenc, prvaka loških lovecev, ter z marljivim delovanjem in gmotnimi sredstvi pripomogla k sijajnemu uspehu lovske veselice. Za njiju posnemanja vredno požrtvovalnost ju zahvaljujemo najprisrčneje. Vesel lovski nazdar!

Rakovnik, 27. januarja 1913.

Joža Zevnik.

Tovariši, razširjajmo Lovca! Dandanes lovi in strelja že vsak, ki le more nositi puško. Lovski list vnema za povzdigo lova, daje navodila, kako bi ohranili hasnovito divjačino v naših loviščih. Po deželi so ustanovili pred leti lovske družbe, ki štejejo po 5 in tudi po 25 članov. Ti lovci so večidel kmečkega stanu. Marsikateri izmed njih nima niti pojma o gojitvi divjačine in nikdar ne pomisli, da bomo morali, če pojde tako dalje lov opustiti, ker ne bo nobene divjačine. Izostanejo pa potlej tudi lepe svetle kronice, katere so dobivala županstva v korist občine in njih davkoplačevalcev. Člani takih lovskih družb bivajo večinoma po vaseh in na samoti lovišč ter imajo največ prilike, lov negovati in dobro oskrbovati — ali pa tudi popolnoma uničiti. Najbolj ugodna jim je pa zima, tedaj utegnejo taki lovci največkrat na lov. Toda kaj nam pomagajo vse lepe in poučne lovske pripovedke, kaj vse trezno opominjanje, kaj vse prošnje in nasveti v lovskem glasilu, ko pa ne pride tudi v roke takim lovcem, ki bi mogli vse to posebno upoštevati ter izdatno koristiti lovišču. To je gotovo resnica: kdor ne bere in se ne briga za nauke lovskih listov, ta je ali škodljiv divji lovec ali pa smešen nedeljski Rekordavzar. Mnogo je pri nas gostilnic, kjer se shajajo lovci; ali niti krčmar-lovec, niti načelnik lova, niti noben član ni naročen na lovski list. Naj bi naročila vsaka družba vsaj po en izvod Lovca, da bi ga brali in upoštevali člani. Preglejmo članek „O gojitvi srna“ in tudi vsa prejšnja izvrstna dela svojih dopisnikov! Ali je mogoče, podajati sto in sto lovcem na samoti koristne nauke o negovanju lovne divjačine bolje, kakor nam jih daje naš izborni urejani in vedno velezanimivi „Lovec“? Največ naročnikov našemu prekornemu glasilu bi mogli pridobiti gg. učitelji pa župani. Na delo, lovski tovariši, da dosežemo čim več uspeha. Lovski nazdar vsem **pravim** lovcem!

V Ljubljani, 28. januarja 1913.

I. R.

Poročilo iz Medvod. Dne 7. januarja sva trebila z našim lovskim čuvajem J. P. smrekov gozdič v logu kraj reke Sore. Ko sva proti štirim popoldne vlačila posekana debla, je padla kakor iz neba med naju koma na pet korakov kokoš

fazanka, ki jo je v pravem pomenu besede jezdil — jastreb kokošar. Oba sva zavpila naenkrat; požrešni ropar je izpustil plen iz krempljev in kokoš je milo čivkala ter utekla po tleh v varno goščo. Jastreb je pa sedel še nekaj sekund nepremično, držal s kremplji izpuljeno perje ter naju gledal zelo debelo, ker se mu je zdelo gotovo preneumno, da sva mu vzela okusno pečenko pred nosom. Mislim, da fazanka z jastrebom ni le slučajno padla med naju, pač pa, da je kokoš nalašč poiskala najino družbo, dobro vedoč, da se tako reši iz smrtne nevarnosti. Naša naju je pa tudi lahko, ker sva bila z lovcem ves čas zelo glasna pri delu. — Veliki jastreb je jako nevaren gost v fazanzakih (glej Erjavca) ter ga je težko pregnati. S puško mu ne prideš dosti blizu; ako pa nastaviš koš z golobom, ti pa malopridni šolarji izpuste goloba že v par dneh, koš pa prevrnejo z drevesa. Pred temi lopovi ni pri nas varna nobena naprava, vse izvohajo in ugonobe. Prave mojstre se pa kažejo, kadar iščejo in pokončujejo pomladi ptičja gnezda. Ako se ti naposled posreči, da izslediš par takih lumpov ter jih naznaniš šolskemu vodstvu, se jim gotovo ne skrivi niti las na glavi, ker gg. učitelji dandanes „gospodom“ potepuhom ne morejo do živega. Želeti bi bilo, da bi vcepili mladini malo več spoštovanja do prirode in zlasti več ljubezni do koristnih ptičev.

Fr. Klemenc.

Divjega merjasca je ustrelil dne 30. januarja posestnik J. Hajšek v svojem lovišču pri sv. Ani pri Makolah na Štajerskem. Merjasca so postavili v Mariboru na ogled. Dolg je bil z repom 2 m, težak pa 174 kg. Strašil je več let po gori Boču pri Poljčanah. Baje ga je ljubezen gnala na Orovičevo dvorišče in je bil tam uslišan. Njegove potomce so kazali svoj čas v Mariboru kot poludivjake. Pravijo, da je na Boču še nekaj te zverjadi.

Maribor, 4. februarja 1913.

Dr. R.

Poljšji lov v Loški dolini je bil lani zelo obilen. Nalovili so jih po Šneperskih in sosednjih gozdih čez 50.000. En sam trgovec, ki se peča s pripravo in prodajo poljšjih kožic, jih je nabral nad 20.000. Ljudje so jih lovili z veliko vnemo in strastjo ter hodili po več ur daleč v gozdu nastavljat skrinjice. Lovili so se času, vremenu in legi gozda primerno, zato so tudi nekateri nalovili katero noč do sto polhov in tudi več, druge, manj ugodne noči zopet komaj 10 do 20. Največ so nalovili mladičev; ti so bili od kraja suhi in neznatni, proti koncu lova so se pa neverjetno odebelili. Starih so ujeli razmeroma malo v skrinjice. Ko je pritisnil hud mraz, je bilo lova konec.

M.

Divje gosi. „Tam doli, par sto korakov pod Zabukovčevim mlinom, plavajo tri divje gosi. Ali ne greste za njimi?“ S tem važnim naznanilom se je oglasil kmetič pri gospodu Zajcu v nadi, da pade nekaj za jeruš. Ali gospod Zajec danes res ni utegnil. Divje gosi so pa le divje gosi. Danes tukaj, jutri tam. Hitel je k svojemu prijatelju lovcu, ki pa tudi ni utegnil na lov. Še k županu je stopil, tega pa ni bilo doma. Škoda gosi! Drugi dan pa je bilo drugači. Gospod Zajec in njegov prijatelj sta imela oba časa dovolj. Šla sta ob Krki gledat, ali bi dobila divjo raco. Ko sta bila že daleč za Zabukovčevim mlinom, sta zagledala par sto korakov niže doli štiri divje gosi, ki so se prav dobro zabavale med seboj. Hu, te se dajo pa zalesti! Prijatelj je ostal na cesti, da bi prevaril gosi, gospod Zajec pa jo je zavil v gozd in krenil po dolgem ovinku proti visokemu obrežju, pod katerim so bile gosi. Po trebuhu se je priplazil do vrha — snel klobuk, potem pa pogledal prav oprezno pod rob. Tri gosi so bile prav skupaj, četrte ni bilo videti. Pa saj so tudi tri zadosti! Kar po glavah! Pokadilo se je iz puške. Dve gosi obležita na mestu, tretja je frfotala ranjena po Krki doli. Gospod Zajec, ponosen na ta uspeh, se je pripravil na drugi strel, pričakovaje četrto gosko. Ali

ni je bilo. Gledal je, gledal, četrta goska pa je hitela po vodi izpred obličja tako nevarnega lovca. Zakaj ni vzletela, je rojilo gospodu Zajcu po glavi. Čudno se mu je zdelo to na vsak način. Na nasprotni strani sta ves prizor opazovala dva fantalina, ki sta se vedla tudi čudno. Pa morda vendar ne — ej, saj gremo lahko vprašat. Ko je povedal gospod Zajec o svojem junaštvu pri Zabukovčevem mlinu, je zavpila mlinarica vsa razburjena: „Jezus, Marija, to so moje plemenske gosi.“ Jela se je na ves glas jokati. Gospod Zajec je svoje tri „divje“ gosi, dobro skrite v nahrbtniku, odnesel domov, njegov mošnjiček pa se je olajšal za tri težko prisluzene desetake. Saj je dobra izkušnja gotovo tudi toliko vredna. *J. B.*

Pozna sloka. Ko sem dne 6. januarja blizu Zagorja na Pivki v mraku čakal na račji vpad, je priletela ptica in sedla pred mano v močvirje. Ustrelil sem, pobral plen, dobro rejenega kljunača. Prejkone je zadržala to ptico ugodna zima. Sploh trdijo tamošnji lovci, da sloke nikakor niso redke v tem času, seveda samo v ugodni zimi. Lovski nazdar!

Ljubljana, 10. januarja 1913.

Jos. Primc,
južne železnice revident.

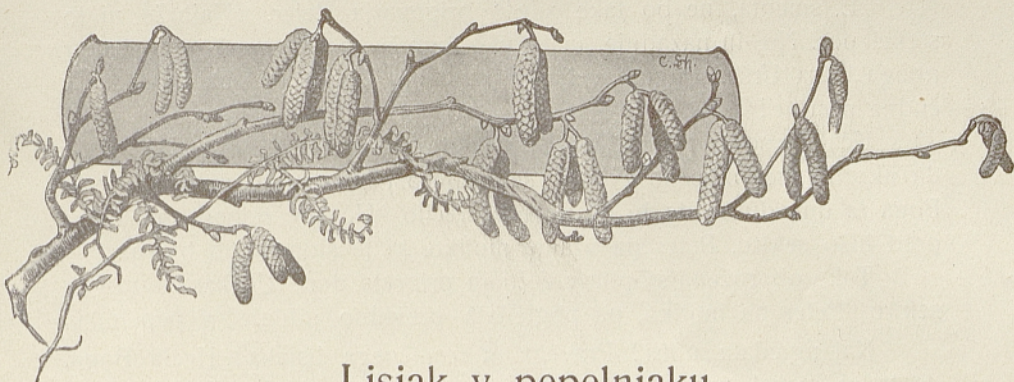
Iz ribarske mreže.

Nekoliko o ribah v Krki. Mnogokrat sem slišal, kako mnogo rib je v Krki. Žal, da to ni resnica. Vsak, ki je poznal ribji lov v dobi, ko je bila Krka polna rakov, sedaj ne more reči drugači, kakor da je padlo število rib za dobrih 50 odstotkov in število ščuk celo na približno 75 odstotkov. Nekdaj je bilo v Krki nebroj ščuk, danes pa jih je le prav malo. Le še takrat bi jih dobil nekoliko več, kadar se dreste. Redke so že na novomeškem trgu. Po mojem mnenju je krivo temu največ to, da nima ščuka lovopusta. Ako ne dobe lovopusta, bodo polagoma čisto izginile iz Krke. Za drestitve jih love ne samo ribiči, ampak tudi nekateri posestniki travnikov, eni z dovoljenjem, drugi pa tudi brez dovoljenja. Največ jih polove na zaloških in čeških travnikih, (pri Češci vasi) potem pa pri Dobravi nasproti Št. Jernejskega polja in gotovo še v drugih takih zato pripravnih krajih. Dreste se ščuke približno od 15. februarja do zadnjega marca, včasih tudi še začetkom aprila, ako voda ni bila prej zato ugodna. Zatorej naj bi bil napovedan lovopust od 15. februarja do 15. aprila. Ako voda nekoliko naraste med tem časom, nastavijo sake po jarkih, izkopanih za osuševanje travnikov — in vodečih v Krko. Kakor večina rib, silijo tudi ščuke v dresti le v plitvo vodo, v jarke in dotoke ter zaidejo v nastavljene sake. Utegnil bi kdo ugovarjati zoper lovopust ščuke, češ, da je ščuka grozno požrešna. Glede tega si dovoljujem pripomniti, da je tudi sulec strašno požrešen in spreten ropar, in vendar ima lovopust. Dobro bi bilo, da bi se zato nekoliko zanimal naš ribiški odbor in ukrenil potrebne korake za lovopust ščuke, vsaj za reko Krko. *K. Barborič.*

Oklic. Podpisani se obrača do gospodov, ki imajo v svojih vodah, ozir. v ribnikih dovolj ameriškanskih postrvi (šarenic), naj bi blagovolili naznaniti, če dovolijo naloviti nekaj rib-plemenk. Ribe bi ostale imetnikom, vzeli bi samo ikre. Zato bi prejeli imetniki pozneje od deželnega odbora mladiče, katere bi lahko naselili v svojih vodah. Bajje je precej ameriškanskih postrvi pri Kamniku in v Temenici. Čigave so te vode?

Begunje pri Lescah (Gorenjsko), 7. feb. 1913.

Jakob Kleindienst,
župnik.

Lisjak v pepelnjaku.

Božična dogodba. Spisal M. Pirnat.

(Konec.)

Kaj takega pa še ne! Urša vzame burkle in jih nameri proti živali. Ta pa se nič ne zmeni ne za Uršo, ne za njene burkle, še svetleje jo gleda in še bolj se ji blešče beli ostri zobje.

„Bog mi pomagaj!“ vzdihne Urša. „Kaj, ko bi bila mrcina obsedena? Morda je pa to stekel pes!“ ji šine v glavo. Ob ves pogum in ob vso srčnost spravi ta misel Uršo, ki sicer ni bila bojazljiva.

Popusti mleko, ki je že kipelo, in jo ubere proti sosedu Kociju, da bi ji prišli od tam pomagat in jo reševat neprijetne tovarišije.

Malo pred Kocijem sreča dva možaka: Martina Učakarja iz Spodnjega Toslana in mlinarja Petra Podbregarja od sv. Andreja.

„Kam se ti pa tako mudi, Urša?“ jo vpraša Učakar, znan šaljivec. „Predpust bo kmalu, morda si zato tako urna? Nazadnje pa le pre-motiš kakega možakarja in ga odpelješ v Tišlarjev grad!“

„Ti salamenska prismoda, ti!“ ga zavrne Urša. „Tebe tudi ne sreča pamet, če boš še tako star! Norčuješ se iz mene, ki se tresem od samega strahu. Če si za kaj, pa mi pojdi pomagat, pa ti, Peter, tudi!“

„Kaj pa se je zgodilo, Urša?“ jo vprašata oba hkratu.

„Le čajta, da vama povem. Ko sem prišla iz cerkve, sem prista-vila mleko za zajtrk. Kar začutim v pepelnjaku gomazenje. Pogledam in vidim rjavo žival s hudim pogledom in ostrim zobovjem. Namerim proti njej, pa mrha se še ne zmeni za to. Sam Bog vedi, kateri hudir je zašel v naš pepelnjak! Da le ne bi bil stekel pes!“ Tako pripoveduje Urša presledkoma.

„Argolina — če je stekel pes, se pa ni šaliti ž njim!“ veli Učakar. „Ugrizne naj te, potem imaš pa dosti. Peljejo te na Dunaj, na Kranjskem ne znajo zdraviti takih, ki jih je stekel pes oklal. Hudi-mana, nazadnje pa še umrješ.“

„E, šmenta, ne bo take sile!“ prigovarja Peter. „Najbrže ni to stekel pes. No, in nazadnje, malo več korajže morava pač imeti kakor uboga stara Urša. Pogum velja. Ni zlomka, da ne bi oba ukrotila te čudne zverine!“

Učakar se potolaži. Možakarja hitro stopita v breg proti koči, da ukrotita nepoklicano zver. Urša pa počasi koraca za njima in prosi Boga iz dna duše, da bi se jima posrečilo. Učakar pobere na tnalu pred hišo sekiro, Peter pa vzame motiko, ki je slonela ob hlevu.

Tako oborožena stopita v vežo in pripreta duri. Učakar zavzdigne sekiro, Peter pa motiko, pa pogledata previdno oddaleč v pepelnjak.

Kaj ugledata notri! Pravega in resničnega lisjaka! Hvala Bogu, da to ni stekel pes. Zraste jima pogum. Peter, ki je bil bolj vajen divjačine in ki je kot lovec že marsikatero lazečo ali letečo zverjad poslal v večnost, nameri prvi in priloži lisjaku z motiko pošteno preko glave. Trda je bila Petrova roka in udar silen. Omočen se zvali lep mlad lisjak izpod ognjišča. Pa Učakar tudi ni hotel zaostati. S sekiro udari po lisjakovi glavi in upihne živali zadnjo iskrico njenega mladega življenja.

„Tako, sedaj ima dosti. Temu se že ne bodo več sline cedile po Uršinih putah!“ pravi Peter.

Sedaj stopi tudi Urša v vežo. Učakar ji ponagaja: „I Urša, lisjaka bi pa že lahko poznala. Potem pa greš pa naju plašiš s steklim psom!“

„Tako huda pa tudi ni bila moja zmota“, se zagovarja Urša. „Pes in lisica sta enega rodu in podobnost je zatorej velika. Ali ni tale kujon prav tak, kakor je bil prejšnji Palkov pes?“

„Prav imaš, Urša“, jo tolaži Učakar. „Enkrat pred Pustom se pa povabiva k tebi na kurjo pečenko, ker sva uničila lisjaka, tega zakletega sovražnika kurjega rodu!“

„No, le pridita! Pa Bog plačaj, da sta me rešila takega strahu!“

Možakarja vzameta lisjaka s sabo in kreneta proti gozdu, kamor sta bila že prej namenjena, da pregledata nekaj lesa.

Ko sta pa popoldne sedela v gostilnici pri Frfravu, je Učakar na dolgo in na široko razkladal radovednim gostom, kako sta ukrotila lisjaka, ki se je bil zatepel v Tišlarjev pepelnjak in prizadel ubogi Urši toliko nepotrebne strahu in toliko silne groze.

Novica o lisjaku v pepelnjaku se je bliskoma razširila po okolici in nekateri so bili celo tako poredni, da so se prav po nepotrebem norčevali iz Tišlarjeve Urše, moje stare prijateljice.

